

Ústav živočišné fyziologie
a genetiky AV ČR, v. v. i.

AKTUALITA

Liběchov 13. 6. 2024

Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR
Rumburská 89, 277 21 Liběchov
www.iapg.cas.cz

KDYŽ TO JDE I BEZ SAMEČKŮ - DMYTRO DIDUKH ZÍSKAL PRÉMII OTTO WICHTERLEHO 2024 ZA VÝZKUM ASEXUÁLNÍHO ROZMNOŽOVÁNÍ

Prémii Otto Wichterleho 2024, prestižní ocenění Akademie věd ČR, včera získaly dvě desítky mimořádných mladých vědeckých talentů. Mezi nimi i Dmytro Didukh z Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, který se zabývá výzkumem asexuálního rozmnožování.

Ocenění, které Akademie věd uděluje již od roku 2002, je určeno perspektivním vědcům a vědkyním do 35 let, kteří dosahují špičkových výsledků ve svých oborech a jsou nositeli vědeckých titulů (CSc., Dr., Ph.D., DrSc.). Je spojeno s finanční odměnou 330 tisíc korun, kterou laureáti mohou čerpat na svou další vědeckou práci v průběhu tří let.

„Talentovaní mladí vědci a vědkyně potřebují na prahu své vědecké kariéry výraznější podporu. Řada z těch, které Akademie věd ocenila Wichterleho premií před deseti dvanácti lety, dnes stojí na špičce svého oboru. I dnešní laureáti jsou budoucností české vědy,“ říká předsedkyně Akademie věd ČR Eva Zažímalová.

Letos si toto prestižní ocenění ze sídla Akademie věd ČR odnesl i Dmytro Didukh, který se v Laboratoři nemendelovské evoluce Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR zabývá výzkumem nepohlavního rozmnožování, kdy k vzniku nového života není potřeba splynutí genetického materiálu otce a matky, ale samičky si vystačí samy. Takový způsob rozmnožování se nazývá asexuální a vyskytuje se u různých skupin hybridních obratlovců, jako jsou někteří obojživelníci, plazi a ryby. Jejich samičky jsou totiž schopné upravit produkci svých pohlavních buněk tak, aby vytvářená vajíčka nesla stejný genetický materiál jako jejich matka, tedy se v podstatě klonují. *„Zjistili jsme například, že nepříbuzné asexuální skupiny sekavců a gekonů vykazují podobné změny v produkci pohlavních buněk, které jim pomáhají předcházet neplodnosti a díky novým metodám můžeme teď na našem ústavu lépe studovat toto meiotické dělení“* popisuje své výsledky a přínos Dmytro Didukh.

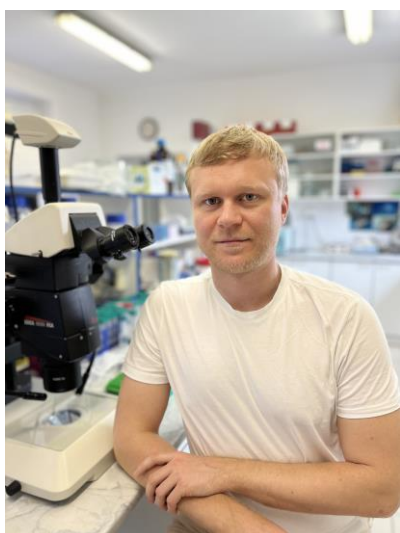
Zároveň navázal mnoho zahraničních spoluprací a podařilo se mu rozšířit síť lidí, kteří studují různé nepohlavní organizmy. Na projekt, který chce objasnit souvislost mezi systémy určování pohlaví s asexualitou a na němž spolupracuje s Matthiasem Stöckem (Německo) a Kateřinou Komrskovou (BTÚ AV ČR), získal peníze z Grantové agentury ČR. S Radkou Reifovou (PřF UK) se zase podílí na výzkumu nemendelovské dědičnosti nadpočetných chromozomů, které se nacházejí v zárodečných buňkách některých ptáků.

K získání tohoto prestižního ocenění gratulujeme a přejeme mnoho dalších vědeckých úspěchů.

Více informací v tiskové zprávě Akademie věd: <https://www.avcr.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/Premie-Otto-Wichterleho-pro-rok-2024/>

Kontakt pro média:
Barbora Vošlajerová
Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR
voslajerova@iapg.cas.cz
+420 608 242 415

Fotogalerie:

Dmytro Didukh v laboratoři v Ústavu živočišné fyziologie a genetiky AV ČR (Foto D. Didukh).

Dmytro Didukh získal prestižní ocenění Akademie věd ČR Prémii Otto Wichterleho 2024 (Foto D. Didukh).

